

Dret Civil I

Codi: 102300

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	FB	1	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Xavier Cecchini Rosell

Correu electrònic: Xavier.Cecchini@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Altres indicacions sobre les llengües

Grups 70,71, 2.3, 51.2, 51.3

Equip docent

Xavier Cecchini Rosell

María del Carmen Cueto Faus

Fernando Hurtado Parras

Maria Planas Ballve

Isabel Maria Gandia Ponce

Maria Isabel García Ruíz

Cristina Alonso Suárez

Olga Villagrasa Aguilar

Prerequisits

I. Per un bon seguiment del curs de Dret civil I és necessari un bon coneixement de les bases del dret romà, dret constitucional i història del dret. Pertinent també és el correcte ús de la terminologia jurídica.

II. Advertència:

Un alumne que copii o intenti copiar a un examen tindrà un 0 en l'examen. Un alumne que presenti una pràctica en el que hi hagi plagi obtindrà un 0 i rebrà una advertència. En cas de reiteració de la conducta, l'alumne suspendrà l'assignatura.

Els grups de docència i professors assignats són els següents:

DRET CIVIL I

Grup	Professorat	Horari
1	Cecchini	dj. 8.30 - 10 h
2	Alonso	dj.12-13.30 h
51	Gandia	dj.16-17.30 h
seminaris (pràctiques)		
1.1	Cecchini	dj. 10.15-11.45 h
1.2	Pou	dj. 10.15-11.45 h
1.3	Torra	dj. 10.15-11.45 h
2.1	Alonso	dj.13.45-15.15 h
2.2	Pou	dj.13.45-15.15 h
2.3	Torra	dj.13.45-15.15 h
51	Gandia	dj.17.45-19.15 h
52	Alonso	dj.17.45-19.15 h
53	Garcia	dj.17.45-19.15 h
70	Cecchini	teoría: dx. 9-10.30 h
70	Torra	seminari: dx. 10.45 - 12.15 h
71	Hurtado	seminari: dx. 10.45 - 12.15 h
72	Lector	seminari: dx. 10.45 - 12.15 h

Objectius

Dret civil I és una assignatura que s'imparteix al segon quadrimestre del primer any. Es tracta d'una assignatura que serveix per tal que l'alumnat adquireixi nocions bàsiques, per tant, és una matèria essencial dins del Grau. Així, el Dret civil I té la utilitat acadèmica d'obrir els conceptes generals que després seran desenvolupats en les diverses assignatures a càrrec de la unitat de Dret civil. En aquest sentit, el Dret civil I és la base a partir de la qual es desenvoluparà, d'una banda, els Drets civils II, III, IV i, d'altra banda, les assignatures optatives: Dret de família, Dret de successions, Responsabilitat civil. A més a més, aquesta aportació formativa tindrà una incidència molt important en altres assignatures del Grau.

El Dret civil I pretén de l'alumnat l'assoliment de diversos objectius entre els quals destaquen particularment:

- Identificar l'objecte, les fonts i els conceptes fonamentals de la part general del Dret civil I.
- Diferenciar entre els diversos subjectes que interactuen en l'àmbit del Dret civil als efectes de la seva regulació.
- Posar en relleu els elements bàsics del Dret de la persona física i jurídica.

Competències

- Analitzar adequadament les qüestions vinculades amb la igualtat entre homes i dones.
- Buscar, interpretar i aplicar normes jurídiques, argumentant cada un d'aquests assumptes.
- Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
- Contextualitzar les diferents formes de creació del dret en la seva evolució històrica i en la seva realitat actual.
- Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Memoritzar i utilitzar la terminologia jurídica.
- Presentar informació de manera adequada en funció del tipus de públic.
- Ser capaç d'aprendre de manera autònoma i tenir un esperit emprenedor.
- Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les institucions pròpies del dret de la persona.
2. Aplicar els principis i els coneixements bàsics del dret de la persona.
3. Comunicar de manera persuasiva els punts de vista propis.
4. Contextualitzar les formes de creació del dret en el moment històric actual.
5. Definir el context sociojurídic del discurs igualitari.
6. Definir els termes del llenguatge juridicocivil.
7. Definir les diferents formes de creació del dret.
8. Distingir una visió global de les tècniques jurídiques de la part general del dret civil I.
9. Explicar els conceptes fonamentals en matèria d'igualtat.
10. Exposar les tècniques jurídiques pròpies de la part general.
11. Fixar conceptes entorn de la pluralitat d'ordenaments jurídics.
12. Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.
13. Identificar el context sociojurídic en el qual neixen les fonts del dret.
14. Presentar informació de manera adequada en funció del tipus de públic.
15. Produir textos orals sobre dret de la persona en què es demostrin capacitats comunicatives específiques.
16. Produir textos utilitzant la terminologia juridicocivil.
17. Reproduir les normes d'interpretació i aplicació de les normes jurídiques.
18. Ser capaç d'aprendre de manera autònoma i tenir un esperit emprenedor.
19. Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

Continguts

PROGRAMA DE DRET CIVIL I

TEMA 1. EL DRET CIVIL I ELS ORDENAMENTS CIVILS

1. Dret Públic i Dret Privat. Concepte de dret civil. Diferència entre Codi i recopilació.
2. El procés codificador europeu. La codificació civil espanyola. El Codi civil espanyol.
3. La pluralitat d'ordenaments civils.
4. Competències legislatives de les comunitats autònomes en matèria civil: l'art. 149.1.8 CE.
5. La codificació de dret privat català. El Codi Civil de Catalunya.

TEMA 2. LES FONTS DEL DRET CIVIL

1. Concepte i classes de fonts.

2. Competència en matèria de fonts d'el dret.
3. La llei.
4. El costum.
5. Els principis generals de el dret.
6. La jurisprudència.
7. La supletorietat de el Codi civil espanyol.

TEMA 3. ÀMBIT, EFICÀCIA I APLICACIÓ DE LA NORMA CIVIL

1. Àmbit espacial de les normes.
2. Eficàcia temporal de les normes: entrada en vigor, pèrdua de vigor, retroactivitat, transitorietat
3. Eficàcia general de les normes: la subjecció a l'ordenament jurídic i a la llei, la ignorància de la llei, l'error de dret, l'exclusió voluntària de la llei.
4. Eficàcia sancionadora: la nul·litat, el frau de llei.
5. Aplicació de la norma civil.
6. Interpretació: objecte, finalitat i classes. Mitjans d'interpretació. La integració.
7. L'analogia i l'equitat.

TEMA 4. EL TEMPS I ELS SEUS EFECTES JURÍDICS EN EL DRET CIVIL

1. El temps: les unitats de temps, còmput.
2. La prescripció extintiva: objecte, caràcters, subjectes, terminis, interrupció, suspensió i renúncia.
3. La caducitat: concepte, objecte, caràcters i règim jurídic.
4. La preclusió.

TEMA 5. LA PERSONA FÍSICA. PERSONALITAT I CAPACITAT

1. La persona: caracterització. Personalitat jurídica. La protecció del concebut. Inscripció del naixement.
2. Capacitat jurídica i capacitat d'obrar: concepte i caràcters.
3. Extinció de la personalitat: la mort, commoriència, inscripció de defunció.

TEMA 6. L'ESTAT CIVIL I LES CONDICIONS PERSONALS. CONSTÀNCIA REGISTRAL

1. L'estat civil: concepte i caràcters.
2. Els estats civils tradicionals i les condicions personals emergents.
3. Els títols d'estat civil.
4. Constància registral.

TEMA 7. ELS DRETS DE LA PERSONALITAT

1. Els drets de la personalitat: concepte, naturalesa i caràcters.
2. Els drets en l'esfera física: el dret a la vida, el dret a la integritat física, el dret a l'autonomia de la voluntat en les intervencions que afecten la salut de l'pacient.

3. Els drets en l'esfera moral: el dret a el nom; el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge; les llibertats d'expressió i d'informació; el dret de rectificació; el dret de protecció de dades de caràcter personal; el dret moral a la propietat intel·lectual.

TEMA 8. LA SITUACIÓ MINORIA D'EDAT. LA SITUACIÓ DESEMPARAMENT

1. L'edat.
2. La situació de minoria d'edat: principis rectors, la representació legal.
3. La capacitat de la persona menor.
4. La responsabilitat de la persona menor.
5. L'emancipació: causes i efectes de l'emancipació.
6. El desemparament: concepte, declaració i efectes.
7. Mesures de protecció: la guarda, l'acolliment familiar i acolliment en centre, acolliment preadoptiu, mesures de transició a la vida adulta i a l'autonomia personal.

TEMA 9. LA DISCAPACITAT

1. Concepte. La Llei 8/2021, de 2 de juny de reforma del Codi civil espanyol i normes processals.
2. Mesures de suport. Classes.
3. Contingut, exercici i extinció de les mesures de suport. Poders preventius. Autotutela. Autocuratela.
4. La situació jurídica de la persona en situació de concurs.

TEMA 10. LES INSTITUCIONS DE PROTECCIÓ DE LA PERSONA

1. Institucions de guarda i protecció de la persona.
2. La potestat parental: concepte i caràcters, titularitat i exercici, contingut, vicissituds, pròrroga i rehabilitació.
3. La tutela: constitució, contingut, exercici i extinció. El consell de tutela.
4. La curatela: constitució, contingut i extinció.
5. El defensor judicial: supòsits, règim jurídic.
6. La guarda de fet: concepte i règim jurídic.
7. Altres institucions de protecció: els poders preventius.
8. El patrimoni protegit i l'assistència.

TEMA 11. LA LOCALITZACIÓ DE LA PERSONA

1. El domicili, residència i parador.
2. Situacions d'absència: la simple desaparició, l'absència i la declaració de defunció.
3. Constància registral.

TEMA 12. EL VEÏNATGE CIVIL

1. El veïnatge civil: concepte i caràcters.
2. Adquisició del veïnatge civil.

3. Modificació o exercici opció.
4. Conservació, pèrdua i recuperació del veïnatge civil.
5. Veïnatge i nacionalitat.
6. Prova i constància en el registre civil.

TEMA 13. LA PERSONA JURÍDICA

1. La persona jurídica: concepte. Classes. Adquisició de la personalitat jurídica. Capacitat. extinció
2. Les fundacions: normes reguladores, classes, concepte i estructura, constitució i adquisició de la personalitat, òrgans i règim, modificacions i dissolució
3. Les associacions: dret d'associació, normes reguladores, concepte, requisits, constitució, òrgans i funcionament, modificacions estructurals i dissolució
4. Referència a la societat civil.

TEMA 14. LES RELACIONS FAMILIARS I DE PARENTIU

1. Família i famílies. El parentiu: concepte, classes i graus; els aliments d'origen familiar.
2. La filiació: classes. Determinació. Efectes. L'adopció.
3. El matrimoni: capacitat, consentiment i formes.
4. Efectes personals i patrimonials del matrimoni: relacions econòmiques entre els cònjuges.
5. Separació, divorci i nul·litat matrimonial: caracterització general i efectes comuns.
6. La regulació de la convivència estable en parella.
7. Referència a la mediació familiar.

TEMA 15. EL PROCÉS SUCCESSORI

1. Tipus de vocació successòria. Els principis del dret successori català.
2. Objecte de la successió: l'herència
3. L'hereu. Els Títols successoris: hereditari i de llegat
4. L'obertura de la successió. Fases d'adquisició de l'herència
5. Testaments, codicils i memòries testamentàries: concepte
6. La successió intestada: ordres i graus.
7. La legítima.

Metodologia

NOTA 1: L'assistència als seminaris, llevat supòsits de causa justificada, serà obligatòria per als estudiants. El procés d'aprenentatge té com a base el treball dels estudiants, qui aprenen treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'alumnat es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1 *Classes magistrals*: El professor de teoria exposarà els conceptes fonamentals de cada tema per aprofundir i treballar en els seminaris de forma pràctica. L'alumnat assoleix les bases conceptuals de la matèria i seu el marc jurídic normatiu i jurisprudencial. La classe teòrica no necessàriament ha de comportar una posició passiva de l'alumnat doncs es pot construir per totes dues parts o es pot produir el coneixement teòric pels estudiants aplicant la tecnologia, per exemple creant una wiki, la qual cosa permet l'aula moodle. Es poden treballar continguts teòrics a partir de preguntes que formulen a l'alumnat a l'aula o que formula el professorat, a partir d'una notícia que ha aparegut a la premsa, etc...

1.2. *Seminaris*: El professorat proposarà a l'inici del curs les activitats que consideri pertinents a efectes de l'avaluació continuada mitjançant la publicació a l'aula moodle d'un calendari amb el cronograma d'activitats. Són activitats que l'alumnat desenvoluparà a l'aula, amb la supervisió i suport del professorat. Es tracta de:

i) Debats sobre un tema d'actualitat directament o indirectament relacionats amb algun aspecte del programa de l'assignatura (10%).

ii) ***Elaboració per l'estudiant d'un o dos casos pràctics que després es resolen a classe i dels quals s'ha de redactar algun document*** (10%)

iii) examen parcial (20%), en el seu cas.

iv) Una simulació d'un cas o de la resolució d'un conflicte (10%)

Els professors es coordinaran entre ells en l'organització dels seminaris.

Es recorda a l'alumnat que l'assistència als seminaris és obligatòria.

2. Activitats supervisades:

Tutories personalitzades.

3. Activitats autònomes:

3.1. *Redacció de treballs*: Es pot tractar de casos pràctics proposats amb l'antelació suficient pel professorat extrets de sentències dels tribunals, bé de la realització d'esquemes d'alguns epígrafs del programa, de l'elaboració d'un glossari de conceptes.

3.2. *Cerca de bibliografia i jurisprudència instrumental per a la resolució dels casos pràctics i la preparació de l'examen*. En algun o alguns casos els estudiants hauran de fer la cerca de la documentació de forma autònoma.

3.3. *Lectura comprensiva de textos jurídics*: Els textos jurídics poden ser sentències, normes, articles de revista o monografies, a més del manual o dels manuals recomanats. El tipus de text jurídic concret es determinarà per cada professor segons el seu grup.

3.4. *Estudi autònom de la matèria*

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals, discussió i resolució de pràctiques, simulacions de	19,5	0,78	1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 12,

judicis i de mediacions, exposicions orals.			15, 16, 19
Seminaris: discussió i resolució de pràctiques, simulacions de juicis i de mediacions, exposicions orals	19,5	0,78	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19
Tipus: Supervisades			
Examen	2,5	0,1	1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 16, 17
Examen parcial	2,5	0,1	1, 2, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 17
Tipus: Autònomes			
Cerca de bibliografia i jurisprudència, estudi, lectures, preparació i redacció de treballs	106	4,24	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 19

Avaluació

SISTEMA D'AVALUACIÓ DE L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES I SISTEMA DE QUALIFICACIONS (5 Hores)

SISTEMA D'AVALUACIÓ I DE QUALIFICACIÓ ORDINARI:

I. Avaluació continuada:

1. Es proposa com activitat autònoma un examen parcial, la forma concreta del qual la determinarà cada professor en el seu grup.
2. Resolució de dos casos pràctics i posteriorment producció d'un text jurídic (10%), presentació oral de jurisprudència (10%), debats sobre temes actuals relacionats amb la matèria (10%), role playing d'un conflicte amb intervenció d'un tercer imparcial (10%).

II. Examen final

Tots els alumnes hagin superat o no l'avaluació continuada PODEN ACCEDIR a l'examen final. El tipus concret d'examen (oral, escrit, desenvolupament de preguntes, multiple choice, etc...) serà determinat per l'equip docent. Els estudiants s'examinen del programa de l'assignatura.

III. Qualificació de l'assignatura amb el sistema d'avaluació

La puntuació obtinguda en l'avaluació continuada tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura. La puntuació de l'examen de síntesi tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura.

nota de l'avaluació continuada: constarà de les notes obtingudes en les activitats pràctiques proposades als seminaris

nota de l'examen final: l'obtinguda a l'examen de síntesi escrit

L'assignatura s'aprovarà amb l'obtenció d'un mínim de 5 sobre 10, d'acord amb els percentatges establerts.

SISTEMA D'AVALUACIÓ I DE RE-AVALUACIÓ: per accedir a la re-avaluació s'ha d'obtenir una nota mínima de 3 sobre 10 entre la nota de l'avaluació continuada i l'examen final. Els alumnes s'examinen de tot programa de l'assignatura.

L'assignatura s'aprovarà amb l'obtenció d'un mínim de 5 sobre 10, d'acord amb els percentatges establerts. La nota final serà l'obtinguda en l'examen de re-avaluació en cas de fer-ho.

CONVOCATÒRIES

L'establert a la normativa.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
examen de síntesi	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
examen parcial, resolució de dos casos pràctics, construcció textos jurídics, debats a classe sobre jurisprudència i temes actuals, role playing de resolució alternativa de conflictes	10%, 10%, 20%, 10% respectivament	0	0	2, 3, 6, 9, 11, 12, 15, 16
re-avaluació	100 %	0	0	1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 17

Bibliografia

MATERIALS LEGALS I BIBLIOGRAFIA: S'espera dels estudiants que es llegeixin i s'estudiïn la bibliografia bàsica recomanada.

1. Legislació:

- La Legislació Civil Catalana: Codi Civil de Catalunya i legislació complementària
- Codi Civil espanyol
- Llei i Reglament del Registre Civil

2. Bibliografia general obligatòria:

- *Dret civil. Part general i persona*, Antoni vaquer Aloy (coord.), Susana Navas Navarro, Esperança Ginebra Molins, Esteve Capdevila, Josep Ferrer Riba, Albert Lamarca Marquès, Jordi Ribot Igualada, Atelier, Barcelona, 4ª edició, 2020.
- *Lliçons de Dret civil català, I. Part general de dret civil*, Mª del Carmen Gete-Alonso y Calera, Judith Solé Resina, Tirant Lo Blanch, Valencia, 2018. (disponible en format electrònic)
- *Lliçons de Dret civil català, II. Dret de la persona*, Mª del Carmen Gete-Alonso y Calera, Judith Solé Resina, Tirant Lo Blanch, Valencia, 2019. (disponible en format electrònic)
<http://biblioteca.tirant.com/cloudLibrary/login/login?username=UAB&password=8zM8jgWE&redirectto=/ebook/show/978849>

3. Bibliografia recomanada

- *Memoria de Derecho civil*, Ferran Badosa Coll, Marcial Pons, Barcelona, 2010.
- *El nuevo derecho de la persona y de la familia*, Martín Garrido Melero, Sergio Nasarre Aznar, Reyes Barrada Orellana, Boixell, Barcelona, 2011.

Programari

L'assignatura no exigeix un programari específic.

